

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Bigamia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

sunt. ideo debet habere tempus. Secus ubi non est cura. nec in iure specificatur de aliquo ordine non tenentur ad factos ordines ascendere, nisi aliter loci consuetudo haberet.

²⁵ **Q**UOD infra annum in ecclesijs parochialibus non facit se promoueri ad sacerdotium, in continenti est priuatus. vt d. Pan. in d. 5. inferiora. & per c. licet canon. de elect. lib. 6. quod tamen non intelligitur in ecclesijs parochialibus collegiatis. vt in ca. statutum. de elec. li. 6. quia secundum Pan. non est tantum periculum, quia ibi plures sunt sacerdotes. Propter tamen studium, Episcopus potest dispensare, vt vsque ad septennium habens beneficium cum cura animarum, non teneatur promoueri ad sacerdotium, tenetur tamen in primo anno acceptationis subdiaconom accipere. cap. ex eo. de elec. l. 6. Et talis dum stat in studio, de bonis ecclesie potest accipere, quia in utilitate ecclesie dicitur exponere, secundum Dominicum.

²⁶ **A**CCIPENS beneficium, & non intendens clericari, tenetur de perceptis ad restitutionem, secundum tex. & glo. in c. commissis. §. ceterum. de elec. l. 6. & conferens scienter ecclesiam indemnem seruare tenetur. Secus si a principio bonam intentionem habuit, postmodum mutatus est, non tenetur, secundum gloss.

²⁷ **S**EMPER in rescripto apostolico ad beneficia, intelligitur, si preces veritati innituntur. cap. ex parte. de rescriptis. & de cura mentio debet fieri. felix. in c. nostra. de rescript. co. 20. Expressio valoris de iure communi non est necessaria, in impetratione, secundum gloss. in clemen. 1. de prebend. tamen si exprimitur, & sit maioris valoris, impetratio non valet, quia in gratijs apostolicis, causa habet vim conditionis, etiam si ex simplicitate fuisset dictum, nec ignorantia adiuvat, quia debet se informare. Debet etiam mentio fieri omnium beneficiorum, quae quis obtinet tempore impetrationis, alias gratiae sunt nullius valoris.

²⁸ **Q**UANDO gratia fit moru proprio, non est necessaria mentio valoris, nec curae vel alterius. Vide Felin. in capitul. ad aures. de rescripti. col. secunda. versic. de expressione valoris. Ibi enim multae limitationes ponuntur.

²⁹ **Q**UANDO aliquis vitiosus, & de facto nanciscitur possessionem alicuius beneficii, etiam quod tenetur sit nulla, quia a non habente potestatem conferendi est data: alia beneficia, quae simul cum illo teneri non possunt, dicuntur vacare. cap. cum qui de praeb. lib. 6.

³⁰ **B**ENEFICIA habentes in multis, peccant, vt si non resideant sine causa rationabili. si fructus in malos vsus conuertunt, si sunt circa curam animarum negligentes, & in multis alijs, de quibus iuxta praedicta sunt interrogandi.

BESTIALITAS.

BESTIALITAS est cum quis more bestiarum operatur, in comedendo, occidendo, & coeundo, & communiter peccatum mortalissimum est, nisi propter imperfectionem actus, vel loci causa fiat. Vide Tho. secunda secundae. quest. 158. a. 11. infra, Luxuria. §. 1. vt cum quis ad rem non eiusdem speciei per coitum accedit.

BIGAMIA.

¹ **B**IGAMIA secundum Petr. de Pa. 4. sentent. d. 17. quest. 4. a. 1. est defectus ex secundis nuptijs proueniens. Et Tho. 4. sentent. d. 27. quest. 3. a. 1. dicit quod bigamus sit irregularis, quia significatio sacramenti non remanet integra.

² **B**IGAMIA contrahitur, cum quis habet plures uxores de iure successiue. c. acutius. d. 26. & ambas cognouit. Secundo, cum simul plures habet. vna de iure, alteram de facto, siue ambas de facto, ambasque cognouit. ca. nuper. de bigamis. Tercio, quando viduam duxit uxorem. Et his omnibus irregularitas est annexa, vt dictum est. Intellige tertium modum, si vidua a primo viro fuit cognita, & ipse etiam cognouit, est bigamus. Similiter si contrahi-

trahit cum aliqua, quæ fuit ab alio co-
guita extra matrimonium, est biga-
mus cognoscens eam. Item contrahens
cum virgine, & cognoscit eam, quæ
post permissit se ab alio cognosci, &
postmodum iterum cognoscit eam, si
ue scienter, siue ignoranter, siue quo-
modocumque, efficitur bigamus. Item si
contrahat cum aliqua quæ prius con-
traxerat per verba de presenti cum alio,
non tamen consummauit cum primo,
secundus ut sic non est bigamus. Quod
si contraxit cum virgine, & consum-
mauit, illa postmodum permittit se ab
alio cognosci, talis non fit bigamus, si
eam non amplius cognoscit. hæc se-
cundum Thom. & Petr. de Pal. quar-
to ubi supra. Nota quod nunquam fit
bigamus, nisi contrahendo, & cognos-
cendo, nec requiritur commixtio se-
minum, sed sufficit, quod corruptat
intrando pudoris claustra.

3 **MVLIER** quia non est capax ordi-
nis, non potest fieri capax huius defe-
ctus scilicet priuationis, executionis,
ordinis, ideo non dicitur bigama, & vir
magis fit bigamus ex defectu mulie-
ris, quam sui, quia ipse est quasi termi-
nus ad quem, à quo fit denominatio
respectu mulieris. Thom. supra.

4 **OMNES** bigami sunt priuati exe-
cutione ordinis & promotione, ita quod
ad aliquem ordinem non possunt pro-
moueri, nec actum alicuius ordinis si-
ne dispensatione exequi. c. quotquot.
27. quest. 1. & cap. 2. qui cle. vel vo. &
ibi Panor. in tertio notab.

5 **OMNIS** bigamus priuatur omni
priuilegio clericali, & est foro seculari
astrictus, consuetudoque, opposita non
valet, & ne rōsuram deferat, prohibe-
tur sub anathemate. capitul. vnico in
textu de bigamis. libr. sexto. & glo. in
versiculo bigamos. restringit ad illos,
qui in minoribus contraxerunt aliquo
illorum quatuor modorum, adeo ut
qui sunt in sacris, vel professi in ali-
qua religione approbata, illas penas
incurrere non possunt, cui concordat
Petrus de Palud. ubi supra, argu. 3.
conclu. 1.

6 **CONTRAHENS** cum aliqua

quam prius fornicariè cognouerat,
postmodum cognoscit ut vxor, secun-
dum veriorem opinionem non fit bi-
gamus, quia carnem suam non diui-
sit in plures. Concordant Panormita-
nus & glossa in capitulo sanè. de cle-
ric. coniu.

7 **EXISTENS** in sacris, vel profes-
sus votū solenniter continentis, & cō-
trahens siue cum virgine, siue cum cor-
rupta, non est verè bigamus, quia ma-
trimonium ibi esse non potest, sed est
similis bigamo, si cum corrupta con-
trahat: tamen est irregularis siue cum
virgine, siue cum corrupta contrahat.
glossa in canone quotquot, vigesima-
septima, questione prima, differt tamē
quod ad dispensationem contrahere
cum virgine, & cum corrupta, ut di-
cemus infra. §. 9.

8 **BIGAMIA** non tollitur per ba-
ptismū, secundū Thomā, supra, quia
non soluit cōiugium, ex quo bigamia
sequitur. canon. acutiūs. decimasexta
distinctione, nec in hoc tenetur Hie-
ronymus, qui oppositum videtur te-
nere super epistola ad Titum. supra,
Baptismus, §. septuagesimo primo, se-
ptuagesimo secundo.

9 **PAPA** potest dispensare in omni i
gamia, quia irregularitas non est ad-
iuncta bigamie de iure naturali, sed
tantum positio, secundum Thomā
supra, & etiā quo ad omnes ordines,
canon. lector. trigesimaquarta distin-
ctione, Episcopus autem quod ad ordi-
nes minores potest dispensare. capitu-
lo primo. qui clerici vel voluentes.

Cum religiosi autem ad euitandum
discursum, potest etiam dispensare in
ordinibus maioribus, ut quidam di-
cunt. capitulo secundo. qui clerici vel
vouentes. etiam cum eo, qui existens
in sacris, contraxit cum virgine in di-
cto capitul. primo. Dispensat etiam
cum bigamo occulto, aliter non di-
spensat, secundum Petrum de Palud.
supra. Concordat Panormitanus &
glossa in capitulo primo. qui clerici
vel vouentes. infra Dispensatio. ali-
quid vide circa fin.

10 **QUI** cum pluribus fornicatur non
fit

f

fit

fit bigamus, quia coniunctio fornicaria non significat coniunctionem Christi cum ecclesia, Thomas quarto sententiarum d. 27. Hæbr. 11.

BLASPHEMIA.

B L A S P H E M I A consistit in attribuendo Deo aliquid, quod non conuenit, vel negando aliquid quod ei conuenit, vel attribuendo creaturæ, quod soli Deo conuenit, vel Deo aut sanctis iniuriam irrogando, vel dicendo maledictus sit, &c. vel nominando membra pudenda Dei & sanctorum cum indignatione. Sic etiam irrogatur iniuria, vel remouendo à sanctis, quod Deus dicit in eis esse, vel attribuendo eis, quod dicit non esse: hæc enim redundant in Deum, qui in sanctis est gloriosus, vel dicendo sic veniat Deo, imprecando Deo malum, quasi ipse his sit subiectibilis. ex Thom. secunda secundæ q. 13. a. 1. & Caiet. ibi. ver. blasphemia. Et est peccatum mortale, quia talibus blasphemis pena mortis infligitur. Leuit. 24. quod non fieret, nisi propter mortale. Et est grauius contra Deum, quam contra sanctos. Nec quis si sit mentis compos, blasphemando à mortali excusatur, nisi quando inaduerteretur ex lapsu linguae, verba blasphemiae profert, non aduertendo sensum verborum, quod si aduertisset non protulisset. Est enim tunc tantum blasphemia materialiter, ideo neq; passio extranea, neque consuetudo. tales à mortali excusantur, secundum Caietan. ibi supra. ubi dicit, quod dicere ad corpus, vel ad sanguinem Dei, siue iurando, siue resonando in rixa, non est blasphemia, quia ex quo Deus homo factus est, habet carnem & sanguinem: nec est mortale peccatum, nisi dicatur per modum iniuriantis, vel mendaciter, allumeretur.

² B L A S P H E M I A est maximum peccatum, quia opponitur confessioni fidei, & maius est quam periurium, secundum gloss. Eph. 4. super illud, Blasphemia tollatur à vobis. Est etiam grauius homicidio. Grauius enim est Deum velle offendere, quam homi-

nem, quod blasphemans intendit. ³ D E blasphemorum poenitentia qualis debeat esse, quamuis hodie non seruetur, vide capit. statuimus. de male. has poenitentias ibi positas non re-fero: quia secundum Pa. ibi non seruuntur. Sed maior poena ponitur in nona sessione Concilij Late. sub Leo. x. infra. §. 5.

⁴ B L A S P H E M A N T E S Deum & sanctos, etiam secundum leges, ultimo supplicio debent puniri. Sal. in l. 2. C. ad legem Iuli. maiest. & Cyn. in lib. 3. C. de rebus cred. & intelligitur quando ex consuetudine fit, & in contemptum. & glo. in c. si quis per capillu. 22. q. 1. Et per vltimum supplicium, mortis poena intelligitur.

⁵ B L A S P H E M I A non est amplius casus reueruatus, cum solennis praesentia, quæ blasphemis imponebatur, non sit amplius in usu, vt infra. ver. casus. §. 8. & dispensatio §. 26. Alia poena imponitur in concilio Lateran. in nona sessione, quam non retero: quia non est vsu probata, in qua imponitur cõfessoribus, vt blasphemos sine grauisima poenitentia non absoluant.

CALIX.

¹ C A L I X ES in quibus sanguis Christi conseruatur, secundum Tho. 3. q. 83. a. 3. debent fieri ex auro, vel argento, vel stanno. de consec. distinct. 1. ca. vasa, non ex ære, aurichalco, ligno, vitro, vel lapide. Cõcord. Pa. in c. fin. de celebra. missar. & Petrus de Palu. 4. d. 15. q. 2. a. 5. qui dicit ex alia materia fieri non posse.

² C A L I X debet consecrari, & perungi Chrismate, secundum Petrum de Palu. supra, in quo non licet Episcopo dispensare, ex ordinatione Syluestri Papæ in cap. 1. de sacr. vn. nec perdit consecrationem, nisi perdat formam principalem, vt si modica refectione cippi, vel pedis indigeat, non propter hoc exaceratur. Si autem separetur cippus à pede, vt sit in calice tornatili, vel aliter, secundum Petr. de Palu. indiget consecrari iterum, quia nec pes sine cippo, neq; cippus sine pede, consecrari potest, secundum eundem Petrum